

Brussel, 15 juni 2026  
(OR. en)

10288/1/26  
REV 1

ENV 689  
CLIMA 313  
AGRI 464  
FORETS 90  
ENER 378  
TRANS 393  
IND 396  
SAN 458

#### NOTA

---

|          |                                                                                                             |
|----------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| van:     | het secretariaat-generaal van de Raad                                                                       |
| aan:     | het Comité van permanente vertegenwoordigers/de Raad                                                        |
| Betreft: | Strategie voor waterweerbaarheid – Een jaar later: stand van zaken en<br>weg vooruit<br>- Gedachtewisseling |

---

Met het oog op de zitting van de Raad (Milieu) op 25 juni 2026 is in de bijlage een achtergrondnota van het voorzitterschap opgenomen met vragen aan de ministers over het thema.

Het Comité van permanente vertegenwoordigers wordt verzocht nota te nemen van de achtergrondnota en de vragen, en deze aan de Raad voor te leggen.

**Strategie voor waterweerbaarheid – Een jaar later: stand van zaken en weg vooruit****– Gedachtewisseling –**

Op 4 juni 2025 presenteerde de Commissie de Europese strategie voor waterweerbaarheid. In zijn conclusies van 21 oktober 2025 toonde de Raad zich ingenomen met de strategie. De strategie komt tegemoet aan de toenemende bezorgdheid over waterschaarste, droogte, overstromingen en de algemene gevolgen van klimaatverandering voor watervoorraden, ecosystemen en economische sectoren. Zij bouwt voort op het bestaande EU-acquis op het gebied van water, waaronder met name de kaderrichtlijn water, de overstromingsrichtlijn en de richtlijn stedelijk afvalwater, en op de EU-strategie voor aanpassing aan de klimaatverandering. De strategie strookt ook met de doelstellingen van de Europese Green Deal en het traject naar de klimaatdoelstelling voor 2040, en speelt in op het toenemende bewijs dat watergerelateerde risico's in de hele Unie toenemen. Veel regio's worden geconfronteerd met frequentere en ernstigere droogten, dalende grondwaterstanden en een toenemende vraag naar water vanuit de landbouw, de industrie en stedelijke gebieden. Tegelijkertijd zetten extreme neerslag en overstromingen de infrastructuur en ecosystemen steeds meer onder druk.

Het doel van de strategie is de waterweerbaarheid te versterken door de hele waterkringloop, van bron tot zee, te herstellen en te beschermen om beter bestand te zijn tegen overstromingen, droogte en waterschaarste door een doeltreffende uitvoering van de bestaande EU-waterwetgeving. De strategie bevordert een slimme omgang met water, groene infrastructuur, en maatregelen voor het terugdringen van verontreiniging, onder meer door schadelijke stoffen zoals PFAS in drinkwater. De strategie heeft ook tot doel een slim met water omspringende economie te bevorderen door de waterefficiëntie te verbeteren, waarbij er wordt gestreefd naar een vermindering van het waterverbruik in de hele EU tegen 2030 met 10 %, en tegelijkertijd de infrastructuur te moderniseren, lekkages te verminderen en digitale oplossingen aan te moedigen door middel van publieke en particuliere investeringen. Daarnaast wordt beoogd de toegang tot schoon en betaalbaar water te waarborgen door het publiek bewuster te maken, verantwoorde waterprijzen te ondersteunen en onderwijs en het delen van beste praktijken te bevorderen, en tegelijkertijd het mondiale leiderschap van de EU op het gebied van waterweerbaarheid te versterken door middel van internationale samenwerking en partnerschappen.

Eén jaar na de aanneming van de strategie stelt het voorzitterschap voor de balans van de vorderingen op te maken en toekomstige acties te bespreken, met bijzondere aandacht voor de volgende drie kwesties die door de ministers moeten worden behandeld:

## **1. Balans van de strategie voor waterweerbaarheid en uitvoering op nationaal niveau:**

Centraal in de Europese strategie voor waterweerbaarheid staat de doelstelling om de inspanningen van de EU ter bevordering van **waterefficiëntie** nieuw leven in te blazen. De strategie formuleert een ambitieus streefdoel voor een verbetering van de waterefficiëntie tegen 2030 met 10 %, en introduceert het beginsel “waterefficiëntie eerst”. Dat beginsel wordt nader toegelicht in de aanbeveling van de Commissie van 4 juni 2025 over leidende beginselen inzake waterefficiëntie eerst<sup>1</sup>.

Volgens een verslag van het EEA/ETC van 2025 over waterbesparingen voor een waterweerbaar Europa<sup>2</sup> **varieert het besparingspotentieel sterk** van regio tot regio en van sector tot sector in de EU, maar is het haalbaar om de onttrekking van water sterk te verminderen. Dat kan door middel van technische en operationele maatregelen om verliezen en lekkages te verminderen en door te zorgen voor een betere waterefficiëntie bij de elektriciteitsproductie, in de landbouw, bij de openbare watervoorziening en in de industrie. Het geraamde waterbesparingspotentieel per sector in de EU-27 varieert van 45-95 % in de energiesector (koeling van energiecentrales), 5-20 % in de landbouwsector, 20-50 % in de openbare watervoorziening en 30-50 % in de industrie (zie onderstaande tabel).

---

<sup>1</sup> [https://environment.ec.europa.eu/publications/commission-recommendation-water-efficiency-first-guiding-principles\\_en](https://environment.ec.europa.eu/publications/commission-recommendation-water-efficiency-first-guiding-principles_en)

<sup>2</sup> <https://www.eea.europa.eu/en/analysis/publications/water-savings-for-a-water-resilient-europe>

Tabel 1. Geraamd waterbesparingspotentieel per sector in de EU-27

|                                                                                                                            | Elektriciteit –<br>koeling van<br>energiecentrales | Landbouw | Openbare<br>watervoorziening,<br>met inbegrip van<br>toerisme en<br>diensten | Industrie | Overige<br>(bv.<br>mijnbouw,<br>steenwinning<br>en bouw) |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------|----------|------------------------------------------------------------------------------|-----------|----------------------------------------------------------|
| Jaarlijkse gemiddelde<br>wateronttrekking (2000-<br>2022) (miljoen m <sup>3</sup> )                                        | 72 300                                             | 59 300   | 38 700                                                                       | 28 200    | 3 000                                                    |
| Jaarlijkse<br>wateronttrekking als<br>percentage van het totaal<br>voor economische<br>sectoren                            | 36 %                                               | 29 %     | 19 %                                                                         | 14 %      | 2 %                                                      |
| Theoretisch<br>waterbesparingspotentieel<br>binnen de sector (% van<br>de jaarlijkse<br>wateronttrekking van de<br>sector) | 45-95 %                                            | 5-20 %   | 20-50 %<br>(10-30 % in<br>toerisme)                                          | 30-50 %   | Niet<br>beoordeeld in<br>deze briefing                   |

**Bron:** Wolters et al., 2025, op basis van gegevens van EEA 2024.

Om de uitvoering van de aanbeveling te ondersteunen en bij te dragen tot de ambitie om de waterefficiëntie tegen 2030 met 10 % te verhogen, ontwikkelt de Commissie in nauwe samenwerking met de lidstaten en belanghebbenden, met name in het kader van de CIS-werkgroep inzake waterschaarste en droogte, een **gezamenlijke methodologie voor streefdoelen op het gebied van waterefficiëntie**, waarbij rekening wordt gehouden met territoriale en andere verschillen tussen landen, regio's en sectoren. Deze werkstroom loopt tot het **vierde kwartaal van 2026**. Met de hulp van een consultant heeft de groep ongeveer veertig methodologieën voor het vastleggen van watergerelateerde doelstellingen in openbare en particuliere initiatieven in kaart gebracht. Daaruit filtert de groep nu een aantal elementen die samen de basis kunnen vormen voor een of meer Europese methodologieën voor het stellen van efficiëntiestreefdoelen voor wateropslag, watertransport en watergebruik.

## 2. Digitalisering en slimmer waterbeheer

In de strategie voor waterweerbaarheid werd de ontwikkeling van een **EU-breed actieplan voor digitalisering in de watersector aangekondigd**. Ter ondersteuning van dit initiatief heeft de Commissie onlangs een verzoek om input gelanceerd, dat op 24 juni 2026 afloopt<sup>3</sup>. De lidstaten en andere belanghebbenden werden aangemoedigd hun standpunten en suggesties te delen.

Het digitale actieplan voor de watersector heeft tot doel iets te doen aan de versnippering van de Europese waterbeheersystemen door een grotere digitale integratie en coördinatie in de hele watercyclus en tussen bestuursniveaus te bevorderen. Het actieplan heeft als doel om via betere gegevensuitwisseling en digitale oplossingen de efficiëntie te vergroten, de administratieve lasten te verminderen, de weerbaarheid tegen watergerelateerde risico's te versterken en de doeltreffende uitvoering van het beginsel “waterefficiëntie eerst” te ondersteunen.

Het komende actieplan zal gericht zijn op specifieke uitdagingen voor de watersector en zal **twee grote pijlers** omvatten: i) inzet van digitale oplossingen door middel van financiering en kennisdeling om digitale vaardigheden op te bouwen en technologieoverdracht in de watersector aan te moedigen; en ii) ondersteuning van het delen van watergegevens door de ontwikkeling van nationale gegevensportalen te bevorderen om versnippering tegen te gaan en gegevens eenvoudig vindbaar, kosteloos toegankelijk, interoperabel en herbruikbaar te maken, overeenkomstig de vereisten van de richtlijn open data. Het plan maakt deel uit van het werkprogramma van de Commissie voor 2026<sup>4</sup>. Het bevindt zich op het snijvlak van de groene en de digitale transitie en ondersteunt rechtstreeks de doelstellingen van het kompas voor concurrentievermogen<sup>5</sup> doordat het de beschikbaarheid van hulpbronnen in meerdere sectoren helpt te waarborgen.

---

<sup>3</sup> [Commission seeks input on digital action plan for water sector - Environment](https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/strategy-documents/commission-work-programme/commission-work-programme-2026_en)

<sup>4</sup> [https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/strategy-documents/commission-work-programme/commission-work-programme-2026\\_en](https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/strategy-documents/commission-work-programme/commission-work-programme-2026_en)

<sup>5</sup> [https://commission.europa.eu/topics/competitiveness/competitiveness-compass\\_en](https://commission.europa.eu/topics/competitiveness/competitiveness-compass_en)

Het plan **zal voortbouwen op**: i) de AI-toepassingsstrategie<sup>6</sup> en het plan voor het AI-continent<sup>7</sup>, die tot doel hebben de uitrol van artificiële intelligentie voor voorspellend onderhoud en realtime-monitoring te vergemakkelijken; en ii) de strategie voor de data-unie<sup>8</sup>, die het delen van watergegevens ondersteunt door de ontwikkeling van nationale gegevensportalen te bevorderen om versnippering tegen te gaan en gegevens eenvoudig vindbaar, kosteloos toegankelijk, interoperabel en herbruikbaar te maken, in lijn met de vereisten van de richtlijn open data<sup>9</sup>.

### 3. Mobiliseren van financiering voor de strategie voor waterweerbaarheid:

Bij de tussentijdse evaluatie van het cohesiebeleid van de EU<sup>10</sup> is de lidstaten meer flexibiliteit geboden om de middelen voor de periode 2021-2027 te herbestemmen voor strategische prioriteiten, met waterweerbaarheid als een van de topprioriteiten, waarvoor een ongekende reeks stimuleringsmaatregelen beschikbaar is. Een en ander leidde tot **de overheveling van 3,1 miljard EUR in 16 lidstaten**, waarvan het grootste deel werd besteed aan de bouw of verbetering van de **afvalwater- en drinkwaterinfrastructuur** en voor de **verbetering van de waterweerbaarheid en het duurzame beheer van hulpbronnen**. Er zijn ook investeringen gepland in de ontwikkeling van **nieuwe opslagsystemen** en **interconnecties** tussen watersystemen, de bescherming van waterecosystemen en het **herstel** van gebieden met een hoge milieuwaarde. Dit omvat ook **systemen voor vroegtijdige waarschuwing voor overstromingspreventie** en een **efficiëntere watervoorziening door middel van digitalisering**, automatisering en optimalisering.

Het **waterprogramma van de EIB ter waarde van 15 miljard EUR** ligt ook op schema en het aangekondigde adviescentrum voor duurzaam waterbeheer is operationeel als centraal aanspreekpunt voor het advies van de EIB over water is volledig operationeel en kan capaciteitsopbouw en de oplevering van projecten in de pijplijn ondersteunen.

---

<sup>6</sup> <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/apply-ai>

<sup>7</sup> <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/ai-continent-action-plan>

<sup>8</sup> <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/data-union>

<sup>9</sup> <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32019L1024>

<sup>10</sup> [https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/qanda\\_26\\_710](https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/qanda_26_710)

Gezien de belangrijke bijdrage van particuliere financiering aan de agenda voor waterweerbaarheid werkt de Commissie aan de lancering van een **Water Resilience Investment Accelerator** (instrument voor versnelde investeringen in waterweerbaarheid) om twintig innovatieve proefprojecten voor natuurlijke waterretentie en waterefficiëntie uit te voeren, waarbij lokale beleggers in water, aanbieders van oplossingen en probleemeigenaren samenkomen om vergelijkbare acties in de hele EU te stimuleren.

### Vragen aan de ministers

*Het voorzitterschap verzoekt de ministers na te denken over de volgende vragen:*

1. Welke vooruitgang is er een jaar na de vaststelling van de Europese strategie voor waterweerbaarheid geboekt en wat zijn nu de uitdagingen op nationaal niveau met betrekking tot het bevorderen van waterefficiëntie? Welke lessen kunnen worden getrokken om een doeltreffendere uitvoering van de strategie in de komende jaren te ondersteunen?
2. Welke goede praktijken en ervaringen kunnen de lidstaten delen en welke steun op EU-niveau verwacht u van het komende actieplan voor digitalisering van de watersector met het oog op het versnellen van de uitrol van oplossingen zoals slimme watermeters, teledetectie of digitale tweelingen ter ondersteuning van de uitvoering van de strategie voor waterweerbaarheid?
3. Hoe kunnen we meer particuliere investeringen aantrekken en beter gebruikmaken van innovatieve financieringsinstrumenten om de uitvoering van de strategie voor waterweerbaarheid te versnellen, en er tegelijkertijd voor zorgen dat de lidstaten over de nodige voorwaarden en stimulansen beschikken voor het ontwikkelen van ambitieuze projecten op het gebied van waterweerbaarheid?